

Στην τελική πράξη απαριθμούνται τα πρωτόκολλα που είναι δεσμευτικά και οι δηλώσεις που δεν είναι δεσμευτικές για τα κράτη μέλη

Τελική Πράξη

Η ΔΙΑΣΚΕΨΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΝ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ που συγκλήθηκαν στις Βρυξέλλες στις 30 Σεπτεμβρίου 2003 για να θεσπίσουν με κοινή συμφωνία τη Συνθήκη για τη θέσπιση Συντάγματος της Ευρώπης, εξέδωσαν τα εξής κείμενα:

Το Σύνταγμα

I. Συνθήκη για τη θέσπιση Συντάγματος της Ευρώπης

Πρωτόκολλα

II. Πρωτόκολλα που προσαρτώνται στη Συνθήκη για τη θέσπιση Συντάγματος της Ευρώπης

Ρόλος των κοινοβουλίων

1. Πρωτόκολλο σχετικά με τον ρόλο των εθνικών κοινοβουλίων στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Επικουρικότητα και αναλογικότητα

2. Πρωτόκολλο σχετικά με την εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας

Δικαστήριο

3. Πρωτόκολλο σχετικά με τον Οργανισμό του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Κεντρική Τράπεζα

4. Πρωτόκολλο σχετικά με το καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας

Τράπεζα Επενδύσεων

5. Πρωτόκολλο σχετικά με το καταστατικό της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων

Έδρα

6. Πρωτόκολλο σχετικά με τον καθορισμό της έδρας των θεσμικών και ορισμένων άλλων οργάνων, οργανισμών και υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ασυλίες

7. Πρωτόκολλο σχετικά με τα προνόμια και τις ασυλίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Προσχώρηση

8. Πρωτόκολλο σχετικά με τις Συνθήκες και τις Πράξεις Προσχώρησης του Βασιλείου της Δανίας, της Ιρλανδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας, της Ελληνικής Δημοκρατίας, του Βασιλείου της Ισπανίας και της Πορτογαλικής Δημοκρατίας, και της Δημοκρατίας της Αυστρίας, της Δημοκρατίας της Φινλανδίας και του Βασιλείου της Σουηδίας

Προσχώρηση του 2004

9. Πρωτόκολλο σχετικά με τη Συνθήκη και την Πράξη Προσχώρησης της Τσεχικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Εσθονίας, της Κυπριακής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Λεττονίας, της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, της Δημοκρατίας της

	Ουγγαρίας, της Δημοκρατίας της Μάλτας, της Δημοκρατίας της Πολωνίας, της Δημοκρατίας της Σλοβενίας και της Σλοβακικής Δημοκρατίας
Ελλείμμα	10. Πρωτόκολλο σχετικά με τη διαδικασία του <u>υπερβολικού ελλείμματος</u>
Σύγκλιση	11. Πρωτόκολλο σχετικά με τα <u>κριτήρια σύγκλισης</u>
Ευρωομάδα	12. Πρωτόκολλο σχετικά με την <u>Ευρωομάδα</u>
ONE – Η.Β. και Ιρλανδία	13. Πρωτόκολλο σχετικά με ορισμένες διατάξεις που αφορούν το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας εν σχέσει προς την <u>Οικονομική και Νομισματική Ένωση</u>
ONE – Δανία	14. Πρωτόκολλο σχετικά με ορισμένες διατάξεις που αφορούν τη <u>Δανία</u> εν σχέσει προς την <u>Οικονομική και Νομισματική Ένωση</u>
Εθνική Τράπεζα της Δανίας	15. Πρωτόκολλο σχετικά με ορισμένα καθήκοντα της <u>Εθνικής Τράπεζας της Δανίας</u>
Φράγκο Οικονομικής Κοινότητας του Ειρηνικού	16. Πρωτόκολλο σχετικά με το καθεστώς του <u>φράγκου Οικονομικής Κοινότητας του Ειρηνικού</u>
Σένγκεν	17. Πρωτόκολλο σχετικά με το <u>κεκτημένο</u> του <u>Σένγκεν</u> το οποίο έχει ενσωματωθεί στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Η.Β. και Ιρλανδία – περιοχή χωρίς σύνορα	18. Πρωτόκολλο σχετικά με την εφαρμογή ορισμένων πτυχών του άρθρου <u>III-130</u> του Συντάγματος <u>στο Ηνωμένο Βασίλειο και στην Ιρλανδία</u>
Η.Β. και Ιρλανδία – δικαιοσύνη και εσωτερικές υποθέσεις	19. Πρωτόκολλο σχετικά με τη θέση <u>του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας</u> όσον αφορά τις πολιτικές σχετικά με τους συνοριακούς ελέγχους, το άσυλο και τη μετανάστευση, καθώς και όσον αφορά τη δικαστική συνεργασία σε <u>αστικές υποθέσεις</u> και την <u>αστυνομική συνεργασία</u>
Παρεκκλίσεις για τη Δανία	20. Πρωτόκολλο σχετικά με τη <u>θέση της Δανίας</u>
Συνοριακός έλεγχος	21. Πρωτόκολλο σχετικά με τις εξωτερικές σχέσεις των κρατών μελών όσον αφορά τη διέλευση των <u>εξωτερικών συνόρων</u>
Άσυλο	22. Πρωτόκολλο σχετικά με το <u>δικαίωμα ασύλου</u> των υπηκόων των κρατών μελών
Άμυνα	23. Πρωτόκολλο σχετικά με τη μόνιμη <u>διαρθρωμένη συνεργασία</u> που θεσπίζεται από το άρθρο I-41, παράγραφος 6, και από το άρθρο III-312 του

	Συντάγματος
<i>Άμυνα</i>	24. Πρωτόκολλο σχετικά με το <u>άρθρο I-41, παράγραφος 2</u> , του Συντάγματος
<i>Ολλανδικές Αντίλλες</i>	25. Πρωτόκολλο σχετικά με τις <u>εισαγωγές</u> στην Ευρωπαϊκή Ένωση προϊόντων πετρελαίου που διυλίζεται στις <u>Ολλανδικές Αντίλλες</u>
<i>Δευτερεύουσα κατοικία</i>	26. Πρωτόκολλο σχετικά με την απόκτηση <u>ακινήτων στη Δανία</u>
<i>Δημόσια ραδιοτηλεόραση</i>	27. Πρωτόκολλο σχετικά με το σύστημα <u>δημόσιας ραδιοτηλεόρασης</u> στα κράτη μέλη
<i>Ίση αμοιβή</i>	28. Πρωτόκολλο σχετικά με το <u>άρθρο III-214</u> του Συντάγματος
<i>Συνοχή</i>	29. Πρωτόκολλο σχετικά με την <u>οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή</u>
<i>Γροιλανδία</i>	30. Πρωτόκολλο σχετικά με το ιδιαίτερο καθεστώς που εφαρμόζεται στη Γροιλανδία
<i>Αμβλωση</i>	31. Πρωτόκολλο σχετικά με το <u>άρθρο 40.3.3</u> του Συντάγματος της Ιρλανδίας
<i>Ανθρώπινα δικαιώματα</i>	32. Πρωτόκολλο σχετικά με το <u>άρθρο I-9, παράγραφος 2</u> , του Συντάγματος, για την προσχώρηση της Ένωσης στην Ευρωπαϊκή <u>Σύμβαση</u> για την προάσπιση των <u>Δικαιωμάτων του Ανθρώπου</u> και των Θεμελιωδών Ελευθεριών
<i>Πράξεις και συνθήκες</i>	33. Πρωτόκολλο σχετικά με <u>τις Πράξεις και τις Συνθήκες</u> που συμπλήρωσαν ή τροποποίησαν τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση
<i>Μεταβατικά μέτρα</i>	34. Πρωτόκολλο σχετικά με τις <u>μεταβατικές διατάξεις</u> όσον αφορά τα θεσμικά και λοιπά όργανα της Ένωσης
<i>Άνθρακας και χάλυβας</i>	35. Πρωτόκολλο σχετικά με τις δημοσιονομικές συνέπειες από τη λήξη της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας <u>Άνθρακα και Χάλυβα</u> και με το ταμείο έρευνας για τον άνθρακα και τον χάλυβα
<i>Ευρατόμ</i>	36. Πρωτόκολλο σχετικά με την τροποποίηση της <u>συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας</u>

Προϊόντα διατροφής

Υπερπόντιες χώρες και εδάφη

Υπεροχή του δικαίου της ΕΕ

Ανθρώπινα δικαιώματα

Δημογραφικές διαφορές

Η προεδρία του Συμβουλίου

Ψηφοφορία στο Συμβούλιο

Επιτροπή μειωμένου αριθμού μελών

Πρόεδρος της Επιτροπής

Εμπειρογνώμονες των κρατών μελών

Αλληλεγγύη έναντι τρομοκρατικής επίθεσης

Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και εθνική ασφάλεια

Μικρά γειτονικά κράτη

Επεξηγήσεις του Χάρτη

Οικογενειακή βία

Κοινωνική ασφάλιση

Περιοριστικά μέτρα

Διάρθρωση της Γερμανίας – ενισχύσεις

Σύμφωνο Σταθερότητας και

Ανάπτυξης

Εργατικό δίκαιο

Νησιά

Διάρθρωση της Γερμανίας – μεταφορές

Έρευνα

III. Παραρτήματα της Συνθήκης για την θέσπιση Συντάγματος της Ευρώπης

1. Παράρτημα I - Κατάλογος που προβλέπεται από το άρθρο III-226 του Συντάγματος
2. Παράρτημα II - Υπερπόντιες χώρες και εδάφη στις οποίες εφαρμόζεται το Μέρος III, Τίτλος IV, του Συντάγματος

Η Διάσκεψη υιοθέτησε τις δηλώσεις που απαριθμούνται κατωτέρω και προσαρτώνται στην παρούσα Τελική Πράξη.

A. Δηλώσεις σχετικά με διατάξεις του Συντάγματος

1. Δήλωση σχετικά με το άρθρο I-6
2. Δήλωση σχετικά με το άρθρο I-9, παράγραφος 2
3. Δήλωση σχετικά με τα άρθρα I-22, I-27 και I-28
4. Δήλωση σχετικά με το άρθρο I-24, παράγραφος 7, όσον αφορά την απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για την άσκηση της προεδρίας του Συμβουλίου
5. Δήλωση σχετικά με το άρθρο I-25
6. Δήλωση σχετικά με το άρθρο I-26
7. Δήλωση σχετικά με το άρθρο I-27
8. Δήλωση σχετικά με το άρθρο I-36
9. Δήλωση σχετικά με τα άρθρα I-43 και III-329
10. Δήλωση σχετικά με το άρθρο I-51
11. Δήλωση σχετικά με το άρθρο I-57
12. Δήλωση σχετικά με τις επεξηγήσεις του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων
13. Δήλωση σχετικά με το άρθρο III-116
14. Δήλωση σχετικά με τα άρθρα III-136 και III-267
15. Δήλωση σχετικά με τα άρθρα III-160 και III-322
16. Δήλωση σχετικά με το άρθρο III-167, παράγραφος 2, στοιχείο γ)
17. Δήλωση σχετικά με το άρθρο III-184
18. Δήλωση σχετικά με το άρθρο III-213
19. Δήλωση σχετικά με το άρθρο III-220
20. Δήλωση σχετικά με το άρθρο III-243
21. Δήλωση σχετικά με το άρθρο III-248

Ενέργεια
Διώξεις
Υπουργείο Εξωτερικών της ΕΕ
Διεθνείς συμφωνίες

Δημοσιονομικό πλαίσιο
Ρήτρα εμβάθυνσης
Καθεστώς της Μαγιότ
Επίσημες γλώσσες
Σύνοδος κορυφής της ΕΕ μετά από
απορρίψεις

22. Δήλωση σχετικά με το άρθρο III-256
23. Δήλωση σχετικά με το άρθρο 273, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο
24. Δήλωση σχετικά με το άρθρο III-296
25. Δήλωση σχετικά με το άρθρο III-325 όσον αφορά τη διαπραγμάτευση και σύναψη, από τα κράτη μέλη, διεθνών συμφωνιών που αφορούν τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης
26. Δήλωση σχετικά με το άρθρο III-402, παράγραφος 4
27. Δήλωση σχετικά με το άρθρο III-419
28. Δήλωση σχετικά με το άρθρο IV-440, παράγραφος 7
29. Δήλωση σχετικά με το άρθρο IV-448, παράγραφος 2
30. Δήλωση σχετικά με την επικύρωση της Συνθήκης για τη θέσπιση Συντάγματος της Ευρώπης

B. Δηλώσεις σχετικά με Πρωτόκολλα που προσαρτώνται στη Συνθήκη για τη θέσπιση Συντάγματος της Ευρώπης

Δηλώσεις επί του Πρωτοκόλλου σχετικά με τις Συνθήκες και Πράξεις Προσχώρησης του Βασιλείου της Δανίας, της Ιρλανδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας, της Ελληνικής Δημοκρατίας, του Βασιλείου της Ισπανίας και της Πορτογαλικής Δημοκρατίας, και της Δημοκρατίας της Αυστρίας, της Δημοκρατίας της Φινλανδίας και του Βασιλείου της Σουηδίας

Νησιά Åland
Λαός των Sami

31. Δήλωση σχετικά με τα νησιά Åland
32. Δήλωση σχετικά με τον λαό των Sami

Δηλώσεις επί του Πρωτοκόλλου σχετικά με τη Συνθήκη και Πράξη Προσχώρησης της Τσεχικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Εσθονίας, της Κυπριακής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Λεττονίας, της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, της Δημοκρατίας της Ουγγαρίας, της Δημοκρατίας της Μάλτας, της Δημοκρατίας της Πολωνίας, της Δημοκρατίας της Σλοβενίας και της Σλοβακικής Δημοκρατίας

Βάσεις του Η.Β. στην Κύπρο

33. Δήλωση σχετικά με τις περιοχές των Κυρίαρχων Βάσεων του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας στην Κύπρο

Επιτροπή σχετικά με την Κύπρο

34. Δήλωση της Επιτροπής σχετικά με τις περιοχές των Κυρίαρχων Βάσεων του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας στην Κύπρο

Πυρηνικός σταθμός Ignalina

35. Δήλωση σχετικά με την πυρηνική εγκατάσταση Ignalina της Λιθουανίας

Διέλευση του Καλίνινγκραντ

36. Δήλωση σχετικά με τη χερσαία διέλευση προσώπων μεταξύ της περιοχής του Καλίνινγκραντ και άλλων τμημάτων της Ρωσικής Ομοσπονδίας

Πυρηνικός σταθμός της Σλοβακίας

Διάρθρωση της Κύπρου

Παραεκκλίσεις για τη Δανία

Βουλγαρία και Ρουμανία

Περιφέρειες της Ιταλίας που εμφανίζουν καθυστέρηση

Καθαρές πληρωμές των Κάτω Χωρών

Ολλανδικές Αντίλλες

Συνθήκη για την ατομική ενέργεια

Γιβραλτάρ

«Υπήκοοι» του Η.Β.

Η Ισπανία σχετικά με την ιθαγένεια της ΕΕ

Το Η.Β. σχετικά με το δικαίωμα του εκλέγειν στο ΕΚ

Σώματα του βελγικού κοινοβουλευτικού συστήματος

Γραφή του ευρώ

37. Δήλωση σχετικά με τη μονάδα 1 και τη μονάδα 2 του πυρηνικού σταθμού Bohunice V1 της Σλοβακίας

38. Δήλωση σχετικά με την Κύπρο

39. Δήλωση όσον αφορά το Πρωτόκολλο σχετικά με τη θέση της Δανίας

40. Δήλωση όσον αφορά το Πρωτόκολλο σχετικά με τις μεταβατικές διατάξεις για τα θεσμικά και λοιπά όργανα της Ένωσης

41. Δήλωση σχετικά με την Ιταλία

Εξάλλου, η Διάσκεψη έλαβε υπό σημείωση τις Δηλώσεις οι οποίες απαριθμούνται κατωτέρω και προσαρτώνται στην παρούσα Τελική Πράξη:

42. Δήλωση του Βασιλείου των Κάτω Χωρών σχετικά με το άρθρο I-55

43. Δήλωση του Βασιλείου των Κάτω Χωρών σχετικά με το άρθρο IV-440

44. Δήλωση της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, της Ιρλανδίας, της Δημοκρατίας της Ουγγαρίας, της Δημοκρατίας της Αυστρίας και του Βασιλείου της Σουηδίας

45. Δήλωση του Βασιλείου της Ισπανίας και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας

46. Δήλωση του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας σχετικά με τον ορισμό του όρου «υπήκοοι»

47. Δήλωση του Βασιλείου της Ισπανίας σχετικά με τον ορισμό του όρου «υπήκοοι»

48. Δήλωση του Ηνωμένου Βασιλείου σχετικά με το δικαίωμα του εκλέγειν στις ευρωπαϊκές βουλευτικές εκλογές

49. Δήλωση του Βασιλείου του Βελγίου σχετικά με τα εθνικά κοινοβούλια

50. Δήλωση της Δημοκρατίας της Λεττονίας και της Δημοκρατίας της Ουγγαρίας σχετικά με τη γραφή του ονόματος του κοινού νομίσματος στη Συνθήκη για τη θέσπιση Συντάγματος της Ευρώπης

Έγινε στη Ρώμη, στις είκοσι εννέα Οκτωβρίου δύο χιλιάδες τέσσερα.

.....
(όλες οι γλώσσες)

Για .....

.....

Την παρούσα Τελική Πράξη υπέγραψαν επίσης, υπό την ιδιότητά τους ως υποψηφίων για προσχώρηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση κρατών, οι παρατηρητές κατά τη

Διάσκεψη:

Για τη Βουλγαρία, ...

Για τη Ρουμανία, ...

Για την Τουρκία, ...